

V L A A M S P A R L E M E N T

stuk **424** (2009-2010) – Nr. 2
ingediend op 15 juli 2010 (2009-2010)

Voorstel van resolutie

van de dames Irina De Knop, Ulla Werbrouck en Elisabeth Meuleman,
de heer Herman Schueremans en de dames Vera Van der Borgh,
Ann Brusseel en Annick De Ridder

betreffende het opstellen van een actieplan
met betrekking tot de maatschappelijke aanvaarding
en integratie van holebi's

Verslag

namens de Commissie voor Onderwijs en Gelijke Kansen
uitgebracht door mevrouw Kathleen Deckx

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Boudewijn Bouckaert.

Vaste leden:

de heer Jos De Meyer, de dames Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Sabine Poleyn;
de dames Katleen Martens, An Michiels, Gerda Van Steenberge;
de dames Irina De Knop, Marleen Vanderpoorten;
de dames Kathleen Deckx, Fatma Pehlivan;
mevrouw Vera Celis, de heer Kris Van Dijck;
de heer Boudewijn Bouckaert;
mevrouw Elisabeth Meuleman.

Plaatsvervangers:

de heren Paul Delva, Jan Durnez, de dames Cindy Franssen, Katrien Schryvers;
de heren Erik Arckens, Frank Creyelman, Chris Janssens;
de dames Ann Brusseel, Fientje Moerman;
mevrouw Mia De Vits, de heer Chokri Mahassine;
mevrouw Danielle Godderis-T'Jonck, de heer Willy Segers;
de heer Jurgen Verstrepen;
mevrouw Mieke Vogels.

Stukken in het dossier:

424 (2009-2010) – Nr. 1: Voorstel van resolutie

De Commissie voor Onderwijs en Gelijke Kansen besprak op 25 mei 2010 het voorstel van resolutie van de dames Irina De Knop, Ulla Werbrouck en Elisabeth Meuleman, de heer Herman Schueremans en de dames Vera Van der Borgh, Ann Brussee en Annick De Ridder betreffende het opstellen van een actieplan met betrekking tot de maatschappelijke aanvaarding en integratie van holebi's.

1. Toelichting door mevrouw Irina De Knop, eerste indiener

Mevrouw *Irina De Knop* verwijst naar de toelichting bij het voorstel van resolutie en de beleidsnota van de minister waarin cijfers zijn opgesomd die de problemen aantonen. Een belangrijk feit is dat 1 op 3 jonge holebi's ook het idee heeft gehad om zichzelf te doden. Wetende dat ongeveer 250.000 Vlamingen homoseksueel, lesbisch of biseksueel zijn, is een actieplan voor een brede maatschappelijke aanvaarding en integratie van holebi's een absolute noodzaak. Dat werd ook door de minister aangekondigd in zijn beleidsnota Gelijke Kansen. Er zijn al heel wat stappen gezet voor een eigen Vlaams holebibeleid. Zo heeft het vorige Vlaams Parlement, over de partijgrenzen heen, diverse resoluties aangenomen. Dat was ook de aanzet voor het actieplan 'Gelijke kansen voor holebi's' van de toenmalige minister bevoegd voor Gelijke Kansen, mevrouw Kathleen Van Brempt.

Toch blijft nog een aantal kwesties nijpend, moeten thema's waarvoor reeds veel gebeurd is, verder verfijnd worden en is een beleid, gericht op doelgroepen binnen de doelgroep, dringend noodzakelijk. Hiv-besmetting en aids blijven in de westerse landen helaas nog breder verspreid bij holebi's dan bij hetero's; de openlijke homoseksuele topsporters zijn op één hand te tellen vanwege het taboe dat er in sportmilieus nog steeds rust op homoseksualiteit; idem dito bij allochtonen, inzonderheid dan de allochtonen met islamitische roots. Maar ook bij de autochtone bevolking worden bepaalde doelgroepen, zoals ouderen, geconfronteerd met problemen.

Maar de basis van alles is kennis. Net dát blijft nog steeds één van de probleempunten, evenals de schijntolerantie. Dit voorstel van resolutie beoogt dan ook het formuleren van voorstellen en maatregelen die de maatschappelijke gelijkgeschakeling en aanvaarding van holebi's nog een stuk dichterbij moet brengen.

Vervolgens somt mevrouw De Knop een tiental belangrijke punten op waar er nog werk aan de winkel is.

Zo moet het holebibeleid een geïntegreerd beleid zijn. Die eis werd in het kader van de open coördinatiemethode (OCM) expliciet overgenomen in de resolutie-Schueremans van 11 juni 2008 (*Parl. St.* VI. Parl. 2007-08, nr. 1685/3). Om daarop de controle te behouden, werd ten aanzien van elke minister in de Vlaamse Regering de eis geformuleerd van een tweejaarlijkse rapportage aan het Vlaams Parlement. Verder moet een geïntegreerd beleid ook oog hebben voor nieuwe behoeften. Zo wordt een beleid tegen genderfobie een belangrijke uitdaging.

Een tweede aandachtspunt binnen het actieplan is de ontwikkeling van een holebivriendelijke werkvloer. Er worden hierover al heel wat initiatieven genomen maar deze kennen nog te weinig navolging. Er is niet alleen werk aan de winkel in de private sector. Ook de Vlaamse overheid en de ondergeschikte besturen moeten het goede voorbeeld geven.

Een ander item dat in volle ontwikkeling is heeft betrekking op een doelgroepgerichte aanpak voor allochtonen en ouderen. Eén van de grootste obstakels is de grote onzichtbaarheid van allochtone holebi's. Vooral in islamitische landen is en blijft homoseksualiteit een groot taboe. In het actieplan van de vorige Vlaamse Regering is een volledig hoofdstuk gewijd aan het uitwerken van een doelgroepgericht beleid. Er zijn hier reeds positieve effecten waarneembaar: enkele jaren geleden had 80 procent van de allochtone jongens een probleem met holebi's, inmiddels is dit nog 40 procent. Een grondige voortgangsbewaking is absoluut noodzakelijk.

Met de vergrijzing en de toenemende openheid rond homoseksualiteit neemt de behoefte toe aan een passend beleid voor oudere holebi's. De Belgische Senaat heeft in een voorstel van resolutie deze specifieke problematiek expliciet erkend en aangedrongen op passende maatregelen op het federale niveau en op het niveau van de deelstaten. Ook op het Vlaamse niveau zijn initiatieven nodig en wenselijk.

Sowieso is een diversiteitstoets van de intakeformulieren in rust- en verzorgingsinstellingen noodzakelijk zodat ze ook rekening houden met nieuwe samenlevingsvormen. Het personeel van rust- en verzorgingsinstellingen moet kunnen deelnemen aan bijvoorbeeld een vormingsproject dat gericht is op holebibewoners. Overigens zouden soortgelijke vormingsacties voor verenigingen van gepensioneerden de integratie van holebi's kunnen bevorderen met het oog op hun vrijetijdsbeleving en sociale contacten.

Een vierde punt dat mevrouw De Knop wil aanstippen is de kennis over homoseksualiteit en de verspreiding ervan. Informatie en kennis van en over homoseksualiteit is een *conditio sine qua non* voor een betere maatschappelijke aanvaarding. Vandaar het blijvende belang aan voldoende en diepgaand wetenschappelijk onderzoek.

Verder blijkt uit een studie van professor Marc Hooghe een negatieve houding van heel wat jongeren ten aanzien van homoseksualiteit. Daarom is een sensibilisering van de schooloverheden essentieel. Momenteel maakt het thema homoseksualiteit deel uit van de eindtermen, maar de concrete invulling ervan staat of valt met de goodwill van de schooloverheden en de leerkrachten. Daarom is een minder vrijblijvende en meer resultaatgerichte aanpak nodig die explicieter wordt gericht op de individuele leerkrachten. Aangezien de bevoegdheden Onderwijs en Gelijke Kansen onder het takenpakket van dezelfde minister vallen, hopen de indieners van het voorstel van resolutie dat hij dit op een kordate manier zal aanpakken.

De zorg om hiv-besmetting, soa's en aids te voorkomen blijft actueel. Volgens het expertisecentrum Sensoa stijgt het aantal diagnoses in die groep sinds 2001 met 20 procent. Naar schatting zou 1 Vlaamse homo op 20 besmet zijn (bij heteromannen bedraagt dat cijfer 1 op 20.000). De cijfers spreken voor zich. Het actieplan moet voldoende aandacht besteden aan het hiv-preventiebeleid. Mevrouw De Knop verwijst naar haar voorstel van resolutie dat zij heeft ingediend (*Parl. St. Vl. Parl. 2009-10, nr. 415/1*) en dat werd besproken in de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebeleid. Een hoorzitting volgt in het najaar 2010.

Een volgende aandachtspunt is homosexualiteit in de sportwereld. Het wordt vaak het laatste roze taboe genoemd. Veel sporters en topsporters zien zich daardoor genoodzaakt hun homoseksuele geaardheid verborgen te houden. Dat taboe moet dringend worden doorbroken. Alle betrokkenen moeten daartoe hun volle verantwoordelijkheid nemen. Het is dan ook noodzakelijk dat het actieplan in extra inspanningen voorziet voor de sportwereld.

Een laatste punt dat behandeld wordt in het actieplan is de financiering van diverse holebi-organisaties. De holebi-organisaties worden erkend en krijgen voor de uitvoering van hun taken financiële ondersteuning vanuit de overheid. De twee voornaamste financieringsbronnen zijn de departementen Cultuur en Gelijke Kansen. De financiering vanuit het Departement Cultuur verloopt via officiële erkenningscriteria en garandeert de holebi-organisaties een structurele financiering. De financiering vanuit het Departement Gelijke Kansen daarentegen is niet gebaseerd op decretale erkenningscriteria. Daarom wordt gevraagd dat de Holebifederatie op een andere manier wordt gefinancierd. Een decretale verankering van de erkenning en financiële middelen is wenselijk met het oog op meer continuïteit in het beleid.

De minister heeft in zijn beleidsnota aangekondigd dat hij in de lente van dit jaar een actieplan met betrekking tot holebi's en transgenders zal voorstellen. Tot op heden is niet duidelijk of de minister de timing zal respecteren. De beleidsnota bulkt dan ook van de ambitie want niet alleen het actieplan 'Holebi' staat op het programma van de minister, ook de ontwikkeling van het transversaal gelijkheidskansenbeleid en de hierbij gepaard gaande actieplannen binnen de andere beleidsdomeinen staan in de wachtlijst. Negen maanden na het aantreden van de nieuwe Vlaamse Regering moet er namelijk gestart worden met de nieuwe OCM-cyclus. De vooropgestelde termijn van het doelstellingenkader verstreek op 13 april 2010.

Mevrouw De Knop vraagt zich af of de minister zijn vooropgestelde timing inzake het actieplan Holebi en transgenders zal kunnen halen. Ze wil zich echter niet vastpinnen op dit tijds kader want met het voorliggende voorstel van resolutie voor een actieplan aangaande de maatschappelijke aanvaarding en integratie van holebi's wil zij over de partijgrenzen heen samenwerken om te komen tot een geïntegreerd beleid voor holebi's. Het holebibeleid is een thema dat minder gepolariseerd is. Meerderheid en oppositie kennen en erkennen de uitdagingen en problemen. Het is dan ook in dit kader dat zij samen met de mede-ondertekenaars vraagt om het voorstel van resolutie mee te steunen en zo de Vlaamse Regering te verzoeken een Actieplan voor Holebi's op te stellen dat door een zo breed mogelijke basis in dit halfroond wordt gesteund.

2. Algemene bespreking

De heer *Jan Roegiers* vindt dat het voorstel van resolutie goed bedoeld is, maar geen goed voorstel is. Het is onzorgvuldig opgesteld en niet correct. Bovendien horen een aantal onderwerpen niet thuis in een dergelijk voorstel van resolutie.

Hij vraagt zich af waarom mevrouw Werbrouck en zeker mevrouw Meuleman de tekst mee ondertekend hebben. In de tweede paragraaf van de toelichting leest hij bijvoorbeeld: "Respect voor het individu is een pijler van het liberalisme.". Dat is een enge benadering van respect. Verder begrijpt hij niet waarom zij een tekst ondertekenen die het Open Vld-beleid wil benadrukken. Zo wordt er in de toelichting geschreven over een persconferentie van Open Vld en over het feit dat de Open Vld in elke assemblee een holebimeter en -peter zal aanstellen.

Hij vindt het voorstel van resolutie onzorgvuldig omdat in de toelichting meermaals sprake is van de Holebifederatie terwijl de naam bijna een jaar geleden is veranderd in Çavaria. Zo is er ook sprake van het Departement Gelijke Kansen terwijl dit het team Gelijke Kansen moet zijn.

Een ander voorbeeld van onzorgvuldigheid is dat in de tekst staat geschreven dat in de Verenigde Staten alleen de deelstaat Massachusetts het huwelijk tussen personen van gelijk geslacht erkent. Een eenvoudige Google-oefening leert dat ook de deelstaten New Hampshire, Washington, Connecticut, Iowa en Vermont een dergelijke regeling hebben. Een toelichting bij een voorstel van resolutie moet meer zijn dan een stukje proza of bladvulling.

Inhoudelijk stelt de heer Roegiers vast dat berouw na de zonde komt. De Open Vld-fractie heeft immers de beleidsnota Gelijke Kansen (*Parl. St. VI. Parl. 2009-10, nr. 204/1*) niet goedgekeurd terwijl het meeste van wat in het voorstel van resolutie aan bod komt, in de beleidsnota terug te vinden is. Dat geldt ook voor de met redenen omklede motie tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid en Gezin 2009-2014 (*Parl. St. VI. Parl. 2009-10, nr. 191/6*). Zo is strategische doelstelling 8 van de beleidsnota "het verhogen van het welbevinden van holebi's en transgenders". Dit wordt onder meer vertaald in operationele doelstelling 8.1: het uitbouwen van de kennis van de leefsituatie, de specifieke behoeften en het welbevinden van holebi's; operationele doelstelling 8.2: de kennis van de leefsituatie, de specifieke behoeften en het welbevinden van

transgenders wordt uitgebouwd; operationele doelstelling 8.3: het welbevinden van jonge holebi's wordt verhoogd; operationele doelstelling 8.4: holebi-ouders en wensouders worden ondersteund; operationele doelstelling 8.5: het welbevinden van oudere holebi's wordt verhoogd; operationele doelstelling 8.6: het inzicht in de specifieke situatie van biseksuelen is vergroot en heeft eventueel geleid tot initiatieven ter verhoging van hun welzijn; operationele doelstelling 8.7: het welbevinden van transgenders wordt verhoogd. De heer Roegiers vindt dit ook grotendeels terug in het voorliggende voorstel van resolutie.

Het luik rond hiv en aids vindt de heer Roegiers persoonlijk niet passend in een tekst die streeft naar maatschappelijke aanvaarding en integratie van holebi's. Hij begrijpt de bezorgdheid en ze is oprecht maar ze past hier niet. Het aparte voorstel van resolutie van mevrouw De Knop is daarvoor beter geschikt.

Een aantal andere zaken die worden gevraagd in het voorstel is voorbijgestreefd, al gerealiseerd of is opgenomen in de beleidsnota. Het werken aan een holebivriendelijke werkvloer binnen de Vlaamse overheid is daar een voorbeeld van: in de dagbladen werd midden mei gemeld dat hier rond een initiatief is genomen. Voor wetenschappelijk onderzoek zijn er middelen voorzien via het Steunpunt Gelijke Kansenbeleid. Wat sport betreft, heeft de minister ook al toegezegd dat hierover een actieplan komt in 2013.

De heer Roegiers herhaalt dat hij het wel een goedbedoeld voorstel van resolutie vindt, maar geen goed voorstel. Hij wil wel nagaan of er nog blinde vlekken zijn in het beleid, rekening houdend met de bestaande resoluties, de beleidsnota en de moties van aanbeveling. Indien er nog lacunes zijn wil hij over de partijgrenzen heen nog een voorstel van resolutie maken om die blinde vlekken aan te kaarten.

Mevrouw *Gerda Van Steenberge* sluit zich aan bij de heer Roegiers. Zij is het met hem eens dat het voorliggende voorstel eerder getuigt van profileringsdrang vanuit de Open Vld-fractie. Zij vindt de tekst niet goed en zal hem daarom niet goedkeuren.

Zij merkt wel op dat bij de bespreking van de beleidsnota Gelijke Kansen ook de minister nog in de teksten sprak van de vzw Holebifederatie terwijl de naam op de website en in publicaties nu Çavaria is. De minister antwoordde toen met een vergelijking met De Lijn die officieel de Vlaamse Vervoermaatschappij heet. Zij vraagt of de heer Roegiers duidelijkheid kan scheppen welke nu de officiële naam is.

Mevrouw *Kathleen Helsen*, waarnemend voorzitter, suggereert dat het Belgisch Staatsblad mogelijks een antwoord biedt op deze vraag.

Mevrouw *Irina De Knop* is verbaasd over de aanvallende toon van de tussenkomst van de heer Roegiers. Het gaat niet om profileringsdrang. Het klopt dat Open Vld het dossier heeft getrokken. Dat is op zich niet ongebruikelijk. Zij repliceert dat de medeondertekenaars van de andere partijen opmerkingen – andere dan die van de heer Roegiers – hebben gemaakt. Çavaria is nog steeds de Holebifederatie en de belangenbehartiger van de holebi's. De spreker heeft het gevoel dat de heer Roegiers heeft gezocht naar spijkers op laag water, eerder dan zich te concentreren op wat ontbreekt in het voorstel van resolutie. Wanneer in het voorstel zaken staan die ook al aan bod komen in de beleidsnota dan moet dit gezien worden als een extra aansporing van de minister om ze te realiseren.

In verband met het onderwerp hiv-besmetting stelt mevrouw De Knop dat zij geen of/of-verhaal wou brengen. Zij vindt het zo belangrijk dat het vreemd zou zijn om een voorstel van resolutie te maken over een actieplan waarbij dit aspect niet wordt opgenomen.

Zij vraagt aan de heer Roegiers welke aspecten achterhaald zouden zijn.

Wat de niet-goedkeuring betreft door de Open Vld-fractie van de met redenen omklede motie inzake de beleidsnota, merkt mevrouw De Knop op dat in de beleidsnota ook nog andere onderwerpen aan bod komen waar de fractie het niet mee eens is.

Het actieplan komt eraan en met het oog daarop had de spreker gehoopt dat zij samen met de andere oppositiepartijen de minister kon wijzen op een aantal aspecten die van belang zijn voor het actieplan.

Mevrouw *Gerda Van Steenberge* merkt op dat niet alle oppositiepartijen het voorliggende voorstel van resolutie hebben ondertekend. Zij verwijst verder naar reeds bestaande resoluties uit de vorige legislatuur die zijn goedgekeurd en inhoudelijk nauwelijks verschillen van het voorliggende voorstel van resolutie. Opnieuw een dergelijke resolutie aannemen lijkt haar dus overbodig.

De heer *Jan Roegiers* beaamt dat laatste maar voor hem telt in de eerste plaats de beleidsnota *Gelijke Kansen* van minister Smet en de daarbijhorende, goedgekeurde met redenen omklede motie. De meeste onderwerpen die opgenomen zijn in het voorliggende voorstel van resolutie zijn hierin reeds opgenomen. Hij wil wel nagaan of er nog lacunes zijn en daaromtrent over partijgrenzen heen samen een voorstel van resolutie opstellen en indienen.

3. Stemming

Het voorstel van resolutie betreffende het opstellen van een actieplan met betrekking tot de maatschappelijke aanvaarding en integratie van holebi's wordt verworpen met 7 stemmen tegen 2.

De voorzitter,

Boudewijn BOUCKAERT

De verslaggever,

Kathleen DECKX